

УДК 595.762.14/.16 (477.75)

© 1998 г. В. М. ГРАМА

НОВІ ВИДИ ВОДЯНИХ ЖУКІВ (COLEPTERA: HALIPLIDAE, DYTISCIDAE) ДЛЯ КРИМУ

Кримський півострів завжди приваблював фауністів-ентомологів. Завдяки щирій люб'язності одеського ентомолога, доцента Сімферопольського університету Ігоря Володимировича Мальцева, я мав щастя у 1989 році познайомитися з його колекцією зібраних в Криму жуків. Серед водяних жуків (Haliplidae, Dytiscidae) мою увагу привернули рідкісні види, що вперше наводяться для Кримського півострову.

HALIPLIDAE

Haliplus zimmermanni Gschw.

Гірський Крим. Долина р. Салгір: с. Добре, 20.05.1983 (Е. Єзерський) – 1 екз.; с. Піонерне, оз. Дзегман, 26.06.1983 (І. В. Мальцев); с. Краснолісся, 24.07.1983 (Рибнікова); Симеїз, 30.06.1983 – 2 екз.

Вид приурочений до слабо проточних водойм. Вид поширений в гірських районах Балкан, Кавказу (матеріали ЗІН РАН). Вперше в Україні було зареєстровано в заповіднику "Кам'яні Могили" (Редкие насекомые, 1982). За межами України виявлений в Ростовській області (Редкие, исчезающие..., 1996).

Haliplus zacharenkoi Gramma

Крим: Красноперекопський р-н, с. Магазинка, ставок, 2.07.1952 (І. В. Мальцев) – 1 екз.

Вид вперше описаний із Чорноморського державного заповіднику (Солоноозерна дача) та із солоноватоводних степових подів реліктової ділянки в степовій зоні Харківської області – урочища "Горіла Долина" (Грамма, Присный, 1973). За межами України зареєстрований в Ростовській області (Редкие, исчезающие..., 1996).

DYTISCIDAE

Hypophydus (Hypophorus) musicus Klug.

Степовий Крим: Сімферополь, ставок, 6.07.1983 – 1 екз.; с. Лозове (околиці Сімферополя), 06.1984 (Е. Єзерський) – 1 екз.

Вид поширений в Середній Азії, Східному Закавказзі, від Індії через Північну Африку до Канарських островів. В Україні вперше був зареєстрований на острові Джарилгач (Херсонська обл.) (Надворный, Грамма, 1990).

Adabus caraboides Sharp

Гірський Крим. Долина р. Бельбек: с. Кучове, 11.06.1954 (І. В. Мальцев) – 1 екз.; с. Заповідне, калюжа, 26.04.1976 – 1 екз. Долина р. Салгір: с. Добре – 1 екз.; с. Краснолісся, Тавельське водосховище – 04.1984 (Е. Єзерський).

За П. А. Зайцевим (1953) вид поширений в Грузії, Малій Азії, на Балканах.

Отже, фауна водяних жуків Криму поповнилася 2 видами східноземноморського походження – *Haliplus zimmermanni* Gschw. та *Adabus caraboides* Sharp, приурочених до нагорних водойм. Один вид – *Haliplus zacharenkoi* Gramma – є ендеміком степової зони України, можливо поширений в казахстанських степах. А *Hypophydus (Hypophorus) musicus* Klug. слід вважати реліктовим видом з диз'юнктивним ареалом ксеротермічного періоду середньоазійського походження. Ці види водяних жуків безперечно заслуговують охорони шляхом збереження місць їх мешкання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Грамма В. Н., Присный А. В. Новый вид жука плавунчика рода *Haliphus* Latr. (Coleoptera, Haliplidae) из Левобережной Украины // Энтомол. обозр. – 1973. – Т. 52, вып. 3. – С. 637–642.
- Зайцев Ф. А. Фауна СССР. Насекомые жёсткокрылые. Т. 4: Плавунцовые и вертячки. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1953. – 377 с.
- Надворный В. Г., Грамма В. Н. *Hyrophydrus (Hypophorus) musicus* (Klug.) (Coleoptera, Dytiscidae) – новый плавунец для фауны Украины // Вестн. зоологии. – 1990. – № 1. – С. 84.
- Редкие, исчезающие и нуждающиеся в охране животные Ростовской области / Сост. В. А. Миноранский. – Ростов-на-Дону: Изд-во Ростов. ун-та, 1996. – 444 с.
- Редкие насекомые / С. А. Мирзоян, И. Д. Батиашвили, В. Н. Грамма и др. – М.: Лесн. пром-сть, 1982. – 165 с., ил.

Харьківське ентомологічне товариство

V. M. GRAMMA

NEW FOR THE CRIMEA SPECIES OF WATER BEETLES (COLEPTERA: HALIPLIDAE, DYTISCIDAE)

Kharkov Entomological Society

SUMMARY

New finding of water beetles *Haliphus zimmermanni* Gschw., *H. zacharenkoi* Gramma (Haliplidae), *Hyrophydrus (Hypophorus) musicus* Klug., *Adabus caraboides* Sharp (Dytiscidae) from the Crimea are presented.